

STATENS UTDANNINGSKONTOR I ROGALAND

TILBAKEMELDING FRÅ KOMMUNEBESØK I FORSAND KOMMUNE 16 APRIL 2002

Statens utdanningskontor i Rogaland var på kontakt- og tilsynsbesøk i Forsand kommune 16. april 2002. På programmet stod besøk på Forsand skule der hovudtemaet var skulebasert vurdering. Det var lagt til rette for samtalar/intervju med rektor og leiar i PPT, samt lærarrepresentantar, foreldrerepresentantar og elevrepresentantar. Vidare var det møte/samtalar med politisk og administrativ leiing i kommunen med fokus på skulebasert vurdering, spesialundervisning og tilpassa opplæring. Omorganisering av Forsand kommune og samarbeid med stiftinga Landa var også tema som blei tekne opp.

FRÅ SAMTALAR/INTERVJU OM SKULEBASERT VURDERING.

Deltakarar: Rektor Jarle Neverdal, leiar PPT Terje Aukland, skulefagleg ansvarleg Bernt Høie, organisasjonssjef Kjell Espedal, lærar og tillitsvald Udda Kjærvoll, lærar og hovudtillitsvald Øyvind Einarson, FAU leiar Jonathan Hall, FAU representant Steinar Veland, elevrådsrepresentantane Hanne Sivertsen og Hallvard Nygård.

Hovudfokus i samtalanane med desse var kommunen og skulen sitt system for skulebasert vurdering og kvalitetsutvikling.

Rutinar for skulebasert vurdering.

Det ligg ikkje føre skriftlege rutinar for slik vurdering korkje på skule- eller kommunenivå. Skulen gjennomførte ei brukarundersøking blant elevar og foreldre for første gong skuleåret 00/01. Undersøkinga var i følge lærarane noko mangelfull, og dei meinte at både foreldre og elevar burde takast med i utarbeiding av spørsmåla. Fram til no har korkje foreldre eller elevar deltatt i arbeidet med vurdering i skulen. PPT har heller ikkje hatt noko sentral rolle, men gav signal om at det er eit arbeid dei kunne tenkje seg å delta i.

Skulen har halvårskonferansar innanfor det spesialpedagogiske området. To gonger i året drøftar og evaluerer dei arbeidet med elevar som har lese-/skrivevanskar og åtferdsproblem. Det har ikkje vore eksterne deltakarar med i slik vurdering, og det er ikkje utarbeidd skriftlege rutinar der konferansen blir sett inn i ein større samanheng.

Det vart opplyst at på grunn av sjukdom i administrasjonen og stor belastning med vanskelege og krevjande elevar dei to føregåande åra, har skulen ikkje kunne prioritert skulebasert vurdering. Forsand er i ei særstilling med berre ein skule. Rektor er med i nettverket for rektorar i Ryfylke. Det har vore lite fokus på området skulebasert vurdering i denne gruppa. Forsand skule har frå neste skuleår engasjert reformrettlearar frå Nord 2-nettverket til hjelp i arbeidet med skulebasert vurdering. Skulefagleg ansvarleg skal frå kommande skuleår vere knytt til skulen. Han og rektor vil ha hovudansvaret for utarbeiding og vedlikehald av rutinar.

Verktøy i arbeidet med skulebasert vurdering

Skulen utarbeider årsplan og årsmelding for å synleggjere arbeidet sitt. Dei har ikkje gjennomført brukarundersøkingar systematisk. Det er faste rutinar for medarbeidarsamtalar. Desse vert gjennomførte ein gong i året, og rektor og inspektør deler dette ansvaret. Vidare har dei personalseminar kvart år. Dei siste åra er det berre det pedagogiske personalet som har delteke. Kvalitetsutvikling som tema er jamt på dagsorden både på personalmøte, på avdelingsnivå og i medarbeidarsamtalar.

Elevsamtalar skal brukast, men det er opp til den einskilde læraren korleis samtalen vert gjennomført. Det varierer kor mykje elevane vert tekne med i arbeidet med planlegging og vurdering av opplæringa. Elevane meinte at dei av og til fekk vere med på å planleggje ting som skulle skje.

Diagnostiske prøvar vert jamt nytta, og PPT får tilbakemelding om resultatet. Skulen ligg greitt til samanlikna med "norma". Utdanningsdirektøren påpeika at det var stort sprik mellom standpunktarakterar og eksamensresultat. Skulen hadde registrert dette og drøfta det med lærarane.

Skulebasert vurdering og kvalitetsutviklingsarbeid.

For foreldra var skulebasert vurdering eit ukjent omgrep. Dei er ikkje informerte om mål og rutinar for dette arbeidet. Foreldra opplever at det ofte er snakk om korleis dei kan vere meir aktivt med i arbeidet på skulen. Det vert ofte store ord og lite gjort. Det ser heller ikkje ut som om foreldra i særleg grad ønskjer å vere med utover det arbeidet som gjeld egne elevar og på klassenivå. Foreldrepreressantane meinte at dei burde vere meir aktivt med, men at dei er avhengige av hjelp til dette.

Sjølv om skulen ikkje har rutinar for skulebasert vurdering, har dei god praksis for læringsarbeidet i skulekvardagen. Rektor trekte fram at skulen har svært gode menneskelege ressursar. Lærarstaben er dyktig og stabil. Representantane for lærarane meiner at det føregår mykje godt utviklingsarbeid som ikkje er skriftleggjort.

Lærarane seier at dei saknar meir tid til slikt arbeid. Dei har vidare ønskje om å bruke undersøkinga "Elevinspektørane" i sitt vurderingsarbeid av skulen.

FRÅ SAMTALEN MED KOMMUNELEIINGA

Ordførar og rådmann var blant dei som ønskte oss velkomne. Begge måtte på andre oppdrag og fekk ikkje delta under besøket.

Deltakarar: Organisasjonssjef/ stedfortredande rådmann Kjell Espedal, skulefagleg ansvarleg Bernt J. Høie, rektor Jarle Neverdal, leiar PPT Midt- Ryfylke Terje Aukland, inspektør Ingeborg Søyland, hovedtillitsvald frå kommuneforbundet Inngunn Vika, samt formannskapsrepresentantane Brit Berge og Kjell Haug,

Skulebasert vurdering i Forsand kommune og bruk av eksterne rettleiarar.

Utdanningsdirektøren oppsummerte kort førre seksvens. Det kom fram at kommunen og skulen hadde lite skriftlege planar for arbeidet med skulebasert vurdering.

Utdanningsdirektøren påpeika at det viktigaste er det ein faktisk gjer. Likevel er det viktig å beskrive praksis og lage rutinar for vurdering gjennom året og korleis ting som blir avdekte, skal følgjast opp. Det er ikkje naudsynt med omfattande planar, men korte og konsise skriftlege dokument med rutinar for arbeidet gjer opplegg og gjennomføring mindre sårbart og avhengig av enkeltpersonar.

Kommunen var einig i at det er "eit stykke veg å gå" for å bli meir planmessige i arbeidet med skulebasert vurdering. Ny rektor var tilsett ved starten av dette skuleåret. Som ny rektor er det mykje å setje seg inn i, og plan- og utviklingsarbeid er ikkje det som har blitt prioritert. Det har vore redusert kapasitet i skuleleiinga og mykje fokus på vanskelege og krevjande elevar. Som den einaste skulen i kommunen har rektor heller ikkje hatt eit nettverk av kollegaer på kommunenivå som kunne avhjelpe denne situasjonen. For å styrkje arbeidet med skulebasert vurdering og kvalitetsutvikling i Forsand skule, gjorde Forsand kommune v/skulefagleg ansvarleg hausten 2001 avtale med Nord-2 nettverket om å leige vurderingsrettleiarar. Skulebasert vurdering og kvalitetsutvikling er eit prioritert område i Forsand frå hausten 2002. Det har vore vanskeleg å skape engasjement hos foreldra i FAU. På klassenivå fungerer samarbeidet med foreldra svært godt. Elevane er aktivt med i skulekvardagen.

Spesialundervisning og tilpassa opplæring.

Utdanningsdirektøren trekte fram at GSI-statistikken viser at Forsand ligg på topp når det gjeld bruk av delingstimar og på 3. plass etter Ølen og Sokndal når det gjeld timerressurser til spesialundervisning.

Kommunen er nyleg knytt opp mot PPT Midt-Ryfylke. Det har vore ei positiv oppleving, og dei såg fram til god dialog og hjelp innanfor dette utviklingsområdet. Skulen er svært nøgd med bytte av PPT-kontor. Dei får svært god oppfølging, og det er viktig for skulen å bli knytt opp mot andre skular og lage nettverk for utveksling av erfaringar. Det er først og fremst på det spesialpedagogiske arbeidsområdet at skulen har gode rutinar for arbeidet sitt. Dei har halvårskonferansar for problemområda lese-/ skrivevanskar og åtferdsproblem. PPT-leiar er svært oppteken av å kunne arbeide systemretta. PPT ønskjer å vere med på planlegging av spesialundervisninga kommande skuleår. Fokus må vere på innhald i opplæringa. Vidare var han oppteken av å prioritere 1. og 2. klasse. Har ein lagt eit godt grunnlag der, vil ein kunne få gevinst i 10 år. Førebygging er viktig. PPT Midt-Ryfylke har no full bemanning, og det er tilnærma ikkje ventelister. Den statlege stillinga som er tillagt kontoret, er heilt vesentleg og gjer at kontoret kan arbeide meir målretta med systemretta arbeid. Kommunen har god erfaring med bruk av Stavanger heildagsskole til spesielt vanskelege elevar. Det vart peika på at Forsand skule har relativt mange elevar med stort hjelpebehov. Fleire av desse har kome til skulen ved skulestart, og kommunen opplever dette som ei ressursmessig utfordring i tillegg til den pedagogiske utfordringa.

Omorganisering av Forsand kommune.

Forsand kommune har nå organisert seg som ein "to-nivå-kommune". Skulefagleg ansvarleg vil få sin arbeidsplass på sjølve skulen. Her vil han vere kontaktleddet mellom skulen og kommunen og opptre som konsulent for organisasjonssjefen. Denne organiseringa er skulen vel nøgd med. Det var skepsis blant politikarane til at levekårsutvalet vil forsvinne. Det har

fungert bra i to periodar. Det vert stilt spørsmål om nytt politisk system vil gå frå ”helhet til hulhet”.

Den romslege økonomien til kommunen er i ferd med å snu. Dette vil også få konsekvensar for skulen. Det var likevel viktig å få fram at det er velvilje blant politikarane til skule. Politikarane var opptekne av at fokus på Forsand som ein god kommune å bu i, gjorde at kommunen trekkjer til seg vanskelegstilte familiar. Utdanningsdirektøren meinte at dei ikkje måtte slutte å profilere seg som ein god kommune. Forsand gjer eit stort arbeid med å gi vanskelegstilte hjelp og støtte.

Stiftelsen Landa.

Stiftinga Landa slit økonomisk, og det er ønskjeleg å marknadsføre Landa til m.a. bruk i skule-/ oppvekstsamanheng. Forsand skule brukar området til mange av sine aktivitetar. Leirskuleopplegg er noko av det som kan verta aktuelt. Det er også tankar om å lage eit ”Landaspel”.

KONKLUSJONAR OG UTVIKLINGSOMRÅDE FOR KOMMUNEN.

Sjølv om det manglar heilskap og systematikk i vurderingsarbeidet, har kommunen inne element av skulevurdering: spørjeundersøking om trivsel og halvårskonferansar innanfor det spesialpedagogiske område. Det som manglar, er eit systematisk arbeid for å etablere skriftleggjorde rutinar som grunnlag for forbetningsarbeid, utviklingsprosjekt og forsøk.

Systematisk skulevurdering og kvalitetsutvikling er komplisert, og fordi metodar og tilnæringsmåtar må utviklast, er skulevurdering eit område der aktuelle aktørar må delta dersom resultatet skal bli godt nok. Kommunen har som utviklingsområde å leggje til rette for to ulike men samanknytte vurderingsfelt:

- skulebasert vurdering; som grunnlag for internt utviklingsarbeid på sjølve skulen (forskriftsfesta)
- skulevurdering og kvalitetsutvikling i kommunalt perspektiv, med heilskapleg vurdering av resultat, måloppnåing og læringsutbytte.

Avsluttande merknader.

Opplegget og gjennomføringa av besøket gav nyttig og god informasjon om utviklinga i skulesektoren. Statens utdanningskontor takkar Forsand kommune og Forsand skule for eit godt tilrettelagt kontaktmøte. Vi ønskjer lukke til med vidare arbeid.

Med helsing

Sigmund Sunnanå
utdanningsdirektør

Marta Vignes Steine